

УДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЛЕКСНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

IMPROVING THE COMPLEX APPROACH WHEN ESTIMATING OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF SUBJECTS OF BUSINESS

Удосконалено ієрархічну модель оцінки інвестиційної привабливості за рахунок застосування комплексного підходу, який ураховує проведення аналізу на рівні чотирьох різних середовищ: мікросередовища, мезосередовища, макросередовища та мегасередовища. Використання запропонованого підходу під час прийняття інвестиційних рішень дасть змогу інвестору оптимально розмістити свої ресурси, а реципієнту – достовірно визначити своє місце серед підприємств-конкурентів та розробити обґрунтовану стратегію подальшого власного розвитку. Встановлено, що запропонований підхід дає можливість, з одного боку, поглибити поняття особливостей стратегії економічної поведінки інвесторів, які схильні до ризику і сприймають його як користь, а з іншого – виявити нові положення, які необхідно враховувати під час розроблення концепцій і політики інвестиційного розвитку щодо підтримання інвесторів, які беруть на себе ризик, що не страхується.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, ієрархічна модель оцінки інвестиційної привабливості, комплексність оцінки інвестиційної привабливості, економічні ризики, ступінь прийнятності ризиків, промислове підприємство, галузь, регіон, держава.

Усовершенствована иерархическая модель оценки инвестиционной привлекательности за счет использования комплексного подхода, учитывающего проведение анализа на уровне четырех различных сред: микро-среды, мезосреды, макросреды и мегасреды. Использование предложенного подхода при принятии инвестиционных решений позволит инвестору оптимально разместить свои ресурсы, а реципиенту – достоверно определить свое место среди предприятий-конкурентов и разработать обоснованную стратегию дальнейшего собственного развития. Установлено, что предложенный подход позволяет, с одной стороны, углубить понятие особенностей стратегии экономического поведения инвесторов, склонных к риску и воспринимающих его как пользу, а с другой – выявить новые положения, которые необходимо учитывать при разработке концепций и политики инвестиционного развития по поддержке инвесторов, берущих на себя нестрахуемый риск.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность, иерархическая модель оценки инвестиционной привлекательности, комплексность оценки инвестиционной привлекательности, экономические риски, степень приемлемости рисков, промышленное предприятие, отрасль, регион, государство.

УДК 338.242.2

Масалигіна В.В.

к.е.н., доцент кафедри управління державними і корпоративними фінансами Український державний університет залізничного транспорту

The hierarchical model of investment attractiveness evaluation has been improved through the application of an integrated approach that takes into account the analysis of four different environments: the micro-environment, which is under the direct influence and control of the organization, the meso-environment ("environment of tasks", the environment of direct influence, business environment, business space of the enterprise), represented by enterprises that directly influence the achievement of the goals; macro-environment (distant or general environment), formed under the influence of local authorities and climatic conditions specific to a certain region and mega-environment, where the general economic, social, political, technological and other conditions influencing the implementation of investment decisions. This approach, on the one hand, should coordinate investors on optimal allocation of their own resources, on the other hand - the recipients in an objective assessment of their own financial and production opportunities, which will facilitate the coordination of the interests of the parties involved in relation to the investment attractiveness of the enterprise. It is established that before determining the investment attractiveness of industrial enterprises, it is advisable to assess the attractiveness of industries and regions. The peculiarity of such an approach is that it allows to combine various aspects of the process of forming an investment climate in the region, to comprehensively assess the potential of industries in relation to the increase and use of capital, to determine the impact of micro-structural shifts on the investment activities of business entities, which will ensure the integrity and systematic assessment possible efficiency of capital use. That is, the complexity of determining the investment attractiveness of industrial enterprises is to conduct research and calculations on the mega, macro, meso and microeconomic level, that is, analysis according to internal and external attractiveness. The proposed approach provides an opportunity: on the one hand, to deepen the notion of the features of the strategy of economic behavior of investors who are prone to risk and perceive it as a benefit; on the other hand, to identify new provisions that need to be taken into account when developing concepts and policies for investment development in support of investors who take on uninsured risks. Using the proposed approach in making investment decisions will allow the investor to optimally place their resources, and the recipient - to reliably determine its place among competitors – and develop a well-grounded strategy for further development of its own.

Key words: investment attractiveness, hierarchical model of investment attractiveness estimation, complexity of estimation of investment attractiveness, economic risks, degree of acceptability of risks, industrial enterprise, branch, region, state.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України першочерговим завданням держави є активізація інвестиційної діяльності шляхом нарощування обсягів інвестицій. Реалізація цього завдання значною мірою залежить від створення такого інвестиційного клімату, який би сприяв притоку внутрішніх і зовнішніх інвестицій. У цьому напрямі важливим етапом є розроблення комплексної й універсальної методики оцінки інвестиційної привабливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження методики оцінки інвестицій-

ної привабливості та інвестиційної діяльності підприємства присвячено праці зарубіжних та вітчизняних науковців: І.О. Бланка [1], Н.М. Волкової [2], О.Л. Горячої [3], О.М. Петухової [4], О.І. Пилипенка [5], Ж.В. Семчук [6], Є. Хелферта [7] та ін.

Удосконалення методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості, незважаючи на велику кількість досліджень, є необхідним, адже в роботах вищезазначених науковців розглянуто здебільшого методику оцінки на мікро- і макрорівні. Актуальним залишається питання вдосконалення ієрархічної моделі оцінки інвестиційної привабливості

за рахунок застосування комплексного підходу, який урахує проведення аналізу чотирьох різних середовищ: мікросередовища, мезосередовища, макросередовища та мегасередовища.

Постановка завдання. Виходячи з аналізу останніх публікацій та методів оцінки інвестиційної привабливості, можливо сформулювати мету статті, яка полягає у висвітленні комплексної методики оцінки інвестиційної привабливості.

Дана методика, з одного боку, має координувати інвесторів щодо оптимального розміщення власних ресурсів, а з іншого – реципієнтів в об'єктивній оцінці власних фінансових і виробничих можливостей. У результаті вона сприятиме узгодженню інтересів взаємодіючих сторін стосовно інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Для здійснення комплексної оцінки інвестиційної привабливості необхідно використовувати певні методи, до яких слід віднести організаційні, адміністративні, економічні, математичні тощо.

Організаційні методи показують безпосередній вплив на функціонування об'єкта, до них можна віднести політичні, природно-кліматичні, соціальні та економічні умови бізнесу.

Адміністративні методи характеризуються підпорядкуванням волі керованого об'єкта волі управляючого суб'єкта. Оцінка інвестиційної привабливості конкретного суб'єкта господарювання залежить від рівня розвитку підприємництва і місцевої влади, ринкової інфраструктури регіону, його економічного та фінансового розвитку. Адміністративні методи поділяють на адміністративно-правові та адміністративно-організаційні.

Перші мають державно-владний, юридичний характер: указівки, розпорядження суб'єкта управління, що виражені у правовій формі, обов'язкові для виконання, що гарантуються силою держави (закони, накази, розпорядження тощо). Адміністративно-організаційні методи ґрунтуються на авторитеті верховенства органу, керівника або іншої особи, яка є організатором діяльності керованих об'єктів (діяльність відповідних міністерств України (галузеві рішення)).

Економічні методи – методи досягнення цілей на основі реалізації вимог економічних законів. Тобто це методи, що ґрунтуються на економічних розрахунках, свідомому використанні всієї системи економічних законів та категорій ринкової економіки. Основною ознакою цих методів є опосередкований вплив через майнові інтереси та потреби, стимулювання у різних економічних формах: податки, субсидії, бюджетне, цінове й тарифне регулювання, монетарна та цінова політика, кредитування. Економічні методи не передбачають адміністративності у чистому вигляді, проте ті методи, що використовуються державними органами, набувають обов'язкового характеру.

Інвестиційна привабливість може розглядатися на рівні країни, галузі, регіону, підприємства, проекту. У концептуальному плані процес оцінки інвестиційної привабливості характеризується двома моделями: ієрархічною та неієрархічною. Неієрархічна модель передбачає оцінку інвестиційної привабливості безпосередньо конкретного реципієнта за показниками фінансової стійкості та ринкової активності. Відповідно до ієрархічної моделі, під час оцінки інвестиційної привабливості необхідно оцінювати середовище діяльності окремого суб'єкта господарювання.

Уважаємо, що під час оцінки інвестиційної привабливості доцільно провести аналіз чотирьох різних середовищ: мікросередовища, котре перебуває під безпосереднім впливом і контролем організації; мезосередовища («середовища завдань», середовища прямого впливу, бізнес-середовища, ділового простору конкретного підприємства), яке представлено суб'єктами господарювання, що безпосередньо впливають на досягнення поставлених цілей; макросередовища, що формується під впливом органів місцевої влади та природно-кліматичних умов, характерних для певного регіону; мегасередовища, де діють загальні економічні, соціальні, політичні, технологічні та інші умови, що впливають на реалізацію інвестиційних рішень (рис. 1).

Перш ніж визначати інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання (наприклад, промислового підприємства), доцільно оцінити привабливість конкретних галузей і регіонів. Особливістю такого підходу є те, що він дає змогу об'єднати різні аспекти процесу формування інвестиційного клімату в регіоні, всебічно оцінити потенціал галузей економіки країни відносно нарощування та використання капіталу, визначити вплив мікроструктурних зрушень на інвестиційну діяльність суб'єктів господарювання, що забезпечить комплексність і системність оцінки можливої ефективності використання капіталу.

Таким чином, комплексність визначення інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання полягає у проведенні досліджень і розрахунків на мега-, макро-, мезо і мікроекономічному рівнях, тобто аналізі відповідно до внутрішньої і зовнішньої привабливості.

Використання комплексної оцінки інвестиційної привабливості вимагає з'ясування сутності понять, на яких даний підхід базується:

- інвестиційна привабливість – узагальнююча характеристика об'єкта інвестування, що задовольняє інтереси конкретного інвестора;
- інвестиційна привабливість суб'єкта господарювання (підприємства) – інтегральна характеристика підприємства, що показує його здатність до залучення зовнішніх інвестицій;
- інвестиційна привабливість галузей економіки – інтегральна характеристика окремих

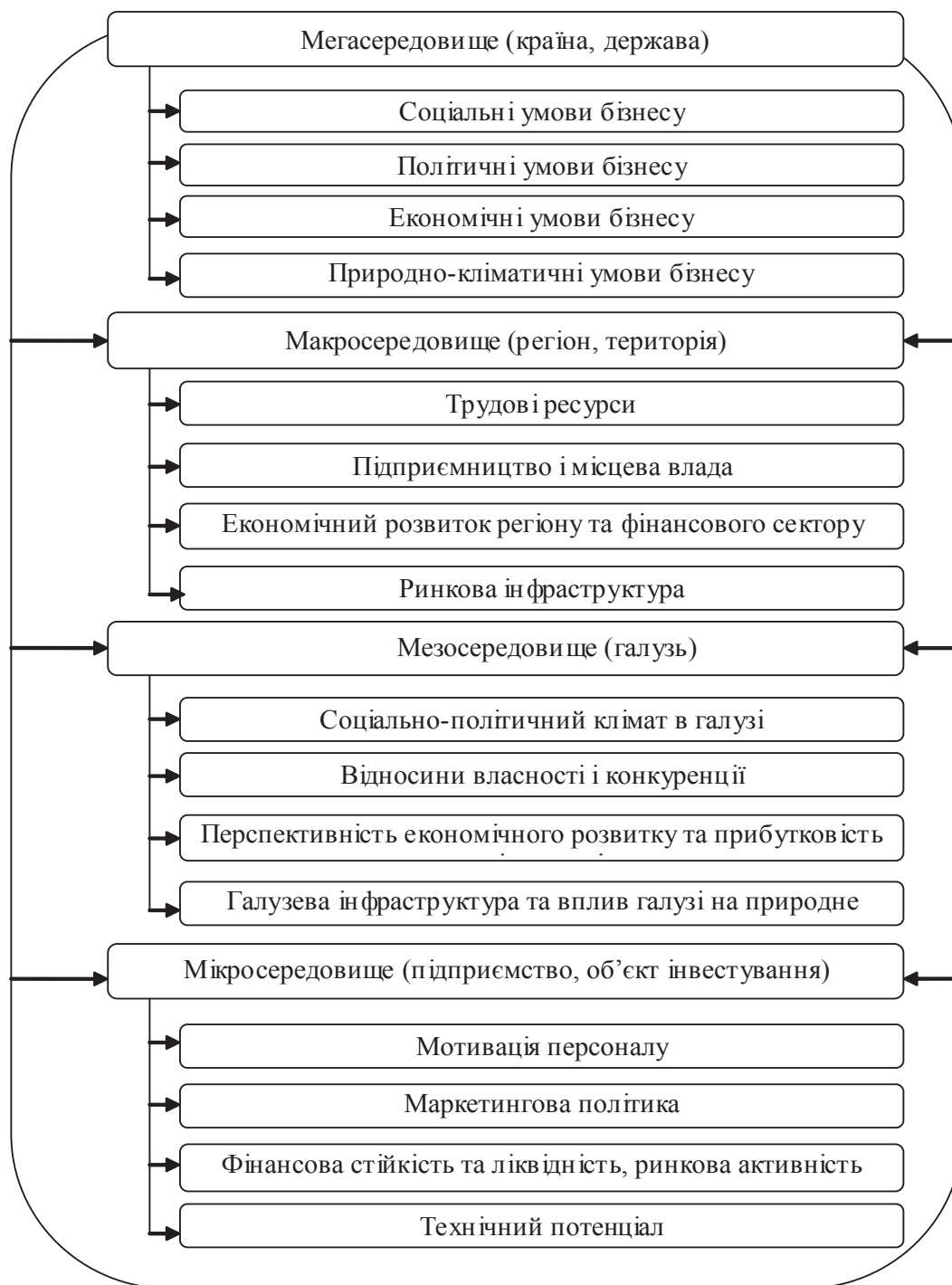

Рис. 1. Ієрархічна модель інвестиційного середовища

Джерело: розроблено автором

галузей економіки, що дає змогу оцінити ефективність їх інвестування;

- інвестиційна привабливість регіонів (або країн у цілому) – інтегральна характеристика окремих регіонів країни, що дає змогу оцінити ефективність здійснення в них інвестиційної діяльності;

- система факторів комплексного підходу до оцінки інвестиційної привабливості – це сукупність чинників, які діють на мега-, макро-, мезо- та мікро-рівні, знаходяться у взаємозв'язку та взаємозалеж-

ності й визначають основні критерії оцінки інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання;

- система показників комплексного підходу – це сукупність показників, що дають змогу комплексно оцінити ефективність функціонування конкретного суб'єкта (підприємства) з урахуванням його галузевої специфіки та розміщення.

Показники, що використовуються для оцінки на кожному ієрархічному рівні, повністю визначаються системою чинників впливу на цих рівнях.

Для прийняття інвестиційного рішення рекомендується під час оцінки інвестиційної привабливості пройти такі основні етапи (рис. 2).

Для оцінки інвестиційної привабливості кожного рівня ієрархії доцільно використовувати такі групи показників:

1. Для оцінки інвестиційної привабливості регіонів: економічний розвиток регіону; ринкова інфраструктура; фінансовий сектор; людські ресурси; підприємництво і місцева влада.

2. Для оцінки інвестиційної привабливості галузей: прибутковість діяльності і фінансовий стан галузі; перспективність економічного розвитку галузі; відносини власності та конкуренції в галузі; соціально-політичний клімат у галузі; вплив підприємств галузі на природне середовище.

3. Для оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання: показники майнового стану; показники фінансової стійкості; показники ліквідності активів; показники прибутковості об'єкта інвестування; показники оцінки ділової активності; показники ринкової активності інвестованого об'єкта.

Поєднання приведених оцінок дасть змогу інвестору визначити рівень прийнятності ризиків інвестиційного проекту.

Здійснення інвестицій, як і будь-якого іншого виду діяльності в ринковій економіці, відбувається в умовах підвищеного ризику. Ризик є невід'ємною частиною процесу ухвалення рішень і здійснення економічних процесів як об'єктивний економічний закон. На інвестиційні проекти, що є основою розвитку організації, впливають різні чинники екзогенного і ендогенного оточення, значення яких достатньо важко, а деколи і неможливо прогнозувати з високим ступенем надійності, зважаючи на стохастичний характер їх змін.

Серед таких чинників виділяють, зокрема, низку умовних подій, реалізація яких може вплинути на грошові потоки та успіх інвестиційного проекту в цілому, – економічні ризики. В економічному аспекті ризик – це те, що може відбутися, а може і не відбутися, це гіпотетична можливість збитку.

Сутність ризику все більше заглиблюється не тільки як об'єктивність підвищення небезпеки

для людини та ноосфери у цілому, а й як збиток, що виражається в матеріальному або грошовому виразі – вірогідність втрати капіталу. Ризик у своєму економічному аспекті став невід'ємною частиною сфери грошового обігу, теорії капіталу і фінансових інвестицій.

Проте поняття «ризик», незважаючи на його етимологію, не можна асоціювати тільки з негативними, особливо несприятливими економічними наслідками, які, можливо, настануть у майбутньому. Останнім часом частіше ризик розглядають як вірогідність відхилення фактичного результату від очікуваного. Відхилення може бути як негативним, так і позитивним – про це свідчать і теорія ризику, і практика бізнесу.

Узагальнюючи теоретичні положення ризикології, можна виділити такі характеристики поняття «ризик».

Об'єктивність. Будь-яка виробничо-господарська діяльність неможлива без ризику. З розвитком ринкової системи економічних відносин посилюється конкуренція, зростає кількість чинників зовнішнього оточення і швидкість зміни ринкової кон'юнктури, зростає відповідальність за ухвалені рішення.

Вірогідність прояву. Ризик є категорією вірогідності й виражається в можливості, але не обов'язковості настання тієї або іншої події, яка може спричинити зміну умов здійснення інвестиційної діяльності та її результату. Водночас у мірі вивчення явища його характеристика вірогідності може перейти до розряду закономірностей.

Економічна природа. Для суб'єкта підприємницької діяльності прояв ризику безпосередньо пов'язаний із фінансовим результатом й економічною ефективністю діяльності.

Невизначеність наслідків. Умови невизначеності, в яких найчастіше ухвалюються інвестиційні рішення, не дають змоги чітко детермінувати фінансовий результат і ефективність реалізації рішень. Окрім того, фінансовий ризик відноситься до розряду спекулятивних ризиків, реалізація яких може призвести як до негативного, так і до позитивного відхилення результату від планованих значень.

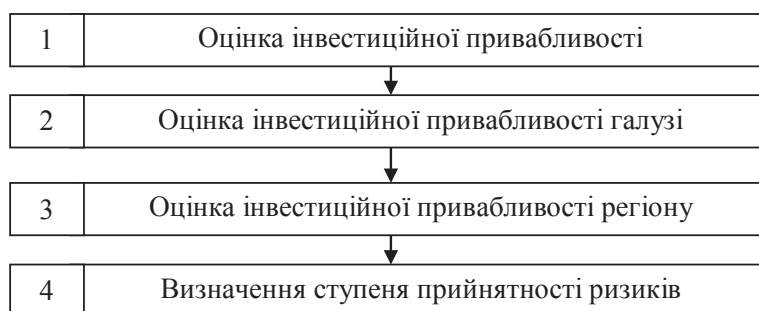

Рис. 2. Етапи оцінки інвестиційної привабливості

Джерело: розроблено автором

Суб'єктивність оцінок. Незважаючи на те що ризик володіє характеристикою об'єктивності прояву, оцінка рівня ризику, що властива тому або іншому виду діяльності, носить суб'єктивний характер.

Очікувана несприятливість наслідків. У процесі оцінки ризику і ухвалення інвестиційного рішення ризик-менеджери або особи, які приймають рішення, враховують саме вірогідність несприятливого результату і катастрофічних наслідків.

Варіабельність рівня. Рівень ризику, властивий тій або іншій операції або певному проекту, не є незмінним. Він залежить від тривалості здійснення операції, що визначає істотний вплив тимчасового чинника, який впливає на рівень даного ризику, що проявляється через рівень ліквідності, невизначеність руху ставки позикового відсотка на фінансовому ринку, розподіл грошових потоків проекту і т.д. На величину ризику, вірогідність прояву й абсолютні величини очікуваних наслідків впливає безліч інших об'єктивних і суб'єктивних чинників, які знаходяться в постійній динаміці.

Для опису ризику разом із загальними характеристиками виділяються три основних, а саме: подія, пов'язана з ризиком – чинник ризику (зміна відсоткових ставок, валютних курсів, критичний рівень платоспроможності і т.д.); вірогідність настання події; абсолютна величина або найвірогідніший інтервал відхилення (збитку або додаткового прибутку) за виникнення ризику.

Проте через ті ж властивості ризику (невизначеність наслідків і вірогідність настання події) ці характеристики необхідно скорегувати.

Подія, пов'язана з ризиком даного виду діяльності, проекту або способу фінансування, визначається на підставі ідентифікації ризиків за допомогою класифікаторів, досвіду керівників, аналітиків та експертів.

Вірогідність настання події може бути об'єктивно оцінена тільки за наявності масиву статистичних даних про виникнення ризику під час здійснення даного виду діяльності. Інакше має місце невизначеність. Якщо немає можливості оцінити вірогід-

ність на основі статистики, застосовуються методи імітаційного моделювання.

На вірогідність реалізації й обсяг наслідків ризику впливають такі чинники, як: часовий чинник – тривалість присутності ризику. Чим довше об'єкт знаходиться у зоні ризику, тим вище вірогідність настання ризикової події; величина капіталу (обсяг продажів, масштаб проекту) схильна знаходитися в зоні ризику. Абсолютний розмір відхилення залежить від обсягу вкладеного в проект капіталу. У разі виникнення різного роду ризиків зміна відсоткових ставок, валютних курсів, неправильної оцінки майбутніх надходжень обсяги втрат (додаткових вигід) будуть пропорційні масштабам проекту.

Уважаємо, що поняття ризику необхідно трактувати як атрибутивну характеристику доцільності діяльності суб'єктів господарювання й управління, що зумовлює можливість підвищити ефективність, мінімізувати соціальні та екологічні наслідки настання небажаних подій на основі управлінських рішень, що приймаються в умовах реально існуючих загроз та небезпек.

Це визначення розширює поняття низки аспектів категорії «ризик» не тільки як оцінки деяких можливих утрат, що визначають альтернативність економічної поведінки за їх мінімізацією, а й як стану соціально-економічного середовища, що дає змогу збільшити економічний прибуток за допомогою управлінських рішень, спрямованих на накопичення якісного інвестиційного потенціалу.

Підвищений рівень ризику інвестиційних проектів зумовлюється:

- значним періодом часу від початку реалізації проекту до його завершення;
- неоптимальною кількістю учасників проекту;
- складним характером проектної діяльності, яка являє собою сукупність простих, елементарних форм діяльності (технічна, наукова, комерційна, виробнича, будівельна, фінансова).

Можливість виникнення ризикових ситуацій та їхній вплив на результат інвестування наведено в табл. 1

Таблиця 1

Загрози та наслідки виникнення ризикових ситуацій

Рівень ризику	Характерні риси існуючої ситуації	Види загроз	Наслідки виникнення ризикових ситуацій
Мінімальний	нестійкий курс акцій; низька доходність акцій; зниження зацікавленості інвесторів	заплановані показники були виконані, є втрата запланованого прибутку	низька ліквідність активів
Допустимий	дефіцит готівки; несвоєчасне виконання зобов'язань по кредитах; скорочення розмірів дивідендних виплат	невиконання запланованих показників, але без утрат	мінімальна доходність капіталовкладень
Критичний	знецінювання капіталу; низький курс акцій (нижче номінального); дефіцит оборотних коштів	невиконання запланованих показників, утрата запланованого прибутку	бездоходність капіталовкладень та періодична збитковість
Катастрофічний	втрата вартості активів підприємства; неліквідність акцій; повна фінансова залежність підприємства	втрата всього майна і банкрутство підприємства	необоротна збитковість та ліквідація проекту

Тобто принцип ієрархічності побудови оцінки інвестиційної привабливості відображає взаємний вплив усіх рівнів ієрархії, тобто ланка вищого рівня ієрархії впливає на інвестиційну привабливість нижчої ланки, і навпаки.

Використання цього принципу під час оцінки інвестиційної привабливості підприємства підвищить обґрунтованість прийняття інвестиційних рішень.

Ефективність побудованої системи оцінки інвестиційної привабливості значною мірою визначається правильним вибором методів, що використовуються під час такої оцінки. Це зумовлено тим, що всі вони пов'язані між собою, доповнюють один одного, використовуються в органічній єдності.

Запропонований підхід дає змогу:

- з одного боку, поглибити поняття особливостей стратегії економічної поведінки інвесторів, які схильні до ризику і сприймають його як користь;
- з іншого – виявити нові положення, які необхідно враховувати під час розроблення концепцій і політики інвестиційного розвитку щодо підтримання інвесторів, які беруть на себе ризик, що не страхується.

Висновки з проведеного дослідження.

Метою використання комплексного підходу під час оцінки інвестиційної привабливості є обґрунтування рішень щодо прямого (портфельного) інвестування суб'єктів господарювання згідно з принципом ієрархії.

Використання запропонованого підходу під час прийняття інвестиційних рішень дасть змогу інвестору оптимально розмістити свої ресурси, а реципієнту – достовірно визначити своє місце серед господарюючих суб'єктів-конкурентів та розробити обґрунтовану стратегію подальшого власного розвитку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. Киев : ИТЕМ ЛТД, 1995. 448 с.
2. Волкова Н.А. Визначення критеріїв оцінки інвестиційної привабливості підприємств АПК. *Економічний аналіз*. 2016. Т. 23. № 2. С. 22-26.
3. Горяча О.Л. Інвестиційна привабливість промислового підприємства. *Вісник Бердянського*

університету менеджменту і бізнесу. 2016. № 1 (33). С. 46-52.

4. Петухова О.М. Інвестування : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 336 с.

5. Пилипенко О.І. Методика аналізу інвестиційної привабливості підприємства: макро- і мікроекономічний аспекти. URL: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/visnik/econom/4_50/25.pdf (дата звернення: 23.05.2019).

6. Семчук Ж.В., Скриньковський Р.М. Система діагностики інвестиційної діяльності підприємства: теоретичні засади та методичні положення. *Агросвіт*. 2015. № 3. С. 12-17.

7. Хелферт Э. Техника финансового анализа / пер. с англ. под ред. Л.П. Бельх. Москва : Аудит, ЮНИТИ, 1996. 663 с.

REFERENCES:

1. Blank, I.A. (1995) Investicionnyj menedzhment [Investment management]. Kiev: ITEM. (in Russian).
2. Volkova, N.A. (2016) Vyznachennia kryteriiv otsinky otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpryemstv APK [Determination of criteria for evaluating the investment attractiveness of agricultural enterprises]. *Economic analysis*, vol. 23, no. 2, pp. 22-26. [in Ukrainian].
3. Horiacha, O.L. (2016) Investytsiina pryvablyvist promyslovoho pidpryemstva [Investment attractiveness of an industrial enterprise]. The bulletin of the Berdiansk University of Management and Business, no.1(33), pp. 46-52. [in Ukrainian].
4. Pietukhova, O.M. (2014) Investuvannia [Investment], Tsentр uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine. [in Ukrainian].
5. Pylypenko, O. I. Metodyka analyzy investytsiynoyi pryvablyvosti pidpryemstva: makro- i mikroekonomichni aspekty [Methods of investment attractiveness analysis: macroand microeconomic aspects]. Available at: http://www.ztu.edu.ua/ua/science/publishing/visnik/econom/4_50/25.pdf/ (accessed 23 May 2019) [in Ukrainian].
6. Semchuk, Zh.V., Skrynkovskyi, R.M. (2015) Systema diahnostryky investytsiinoi diialnosti pidpryemstva:teoretychni zasady ta metodychni polozhenni [The system of diagnostics of investment activity of the enterprise: theoretical principles and methodical provisions]. *Scientific magazine "Agrosvit"*, no. 3, pp. 12-17. [in Ukrainian].
7. Helfert, Je. (1996) Tehnika finansovogo analiza [Technique of financial analysis]. (L.P. Belykh, Trans.). Moscow: Audit, JuNITI, 1996. (in Russian).

Masalyhina ViktoriiaCandidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Management of State
and Corporate Finances
Ukrainian State University of Railway Transport**IMPROVING THE COMPLEX APPROACH WHEN ESTIMATING
OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF SUBJECTS OF BUSINESS**

The purpose of the article. Purpose - to highlight a comprehensive methodology for assessing investment attractiveness.

This technique, on the one hand, should coordinate investors with regard to optimal allocation of their own resources, and on the other – the recipients in an objective assessment of their own financial and production opportunities. As a result, it will help to coordinate the interests of the interacting parties regarding the investment attractiveness of the enterprise.

Improving the methodological approaches to assessing investment attractiveness, in spite of the large number of studies, is necessary, since in the works of the above-mentioned scholars the methods of evaluation at micro and macro levels are considered in greater detail. Therefore, the question remains to improve the hierarchical model of investment attractiveness assessment through the application of an integrated approach that takes into account the analysis of four different environments: micro-environment, meso-environments, macro-environments and mega-environments.

Methodology. In assessing the investment attractiveness it is advisable to analyze four different environments: the micro-environment, which is under the direct influence and control of the organization, the meso-environment ("environment of tasks", the environment of direct influence, business environment, business space of the enterprise), represented by enterprises that directly affect on achievement of the set goals; macro environment (distant or general environment) formed under the influence of local authorities and climatic conditions typical of a certain region and mega environment, where the general economic, social, political, technological and other conditions influencing the implementation of investment decisions.

Therefore, before determining the investment attractiveness of industrial enterprises, it is advisable to assess the attractiveness of industries and regions. The peculiarity of such an approach is that it allows to combine various aspects of the process of forming an investment climate in the region, to comprehensively assess the potential of industries in relation to the increase and use of capital, to determine the impact of microstructural shifts on the investment activities of business entities, which will ensure the integrity and systematic assessment possible efficiency of capital use.

The complexity of determining the investment attractiveness of industrial enterprises is to conduct research and calculations on the mega-, macro-, meso and microeconomic level, that is, analysis according to internal and external attractiveness.

Results. The proposed approach provides an opportunity: on the one hand, to deepen the concept of the features of the strategy of economic behavior of investors who are at risk and perceive it as a benefit; on the other hand, to identify new provisions that need to be taken into account when developing concepts and policies for investment development in support of investors who take on uninsured risks.

Practical implications. The purpose of using an integrated approach in assessing investment attractiveness is to substantiate decisions on direct (portfolio) investment of industrial enterprises in accordance with the hierarchy principle.

Value/originality. Using the proposed approach when making investment decisions will allow the investor to optimally place their resources, and the recipient – to reliably determine its place among the enterprises of competitors and develop a well-grounded strategy for further development of its own.